

Warszawa, 14.6.2021

STANOWISKO

Koła Parlamentarne Polska 2050 w kwestii wyboru Rzecznika Praw Obywatelskich (druki sejmowe nr 1223, 1224, 1235) z wyrażeniem poparcia dla kandydatury prof. Marcina Wiącka

Koło Parlamentarne Polska 2050, biorąc pod uwagę wnioski z wysłuchania kandydatów na stanowisko Rzecznika Praw Obywatelskich senator Lidii Staroń oraz prof. Marcina Wiącka w sejmowej Komisji Sprawiedliwości i Praw Człowieka w dniu 10 czerwca 2021 roku oraz spotkania Koła i ekspertów Instytutu Strategii 2050 z prof. Marcinem Wiąckiem, a także mając na względzie fakt, że senator Lidia Staroń odwołała wcześniej zaplanowane spotkanie z członkami Koła **udziela poparcia prof. Marcinowi Wiąckowi i nie udziela poparcia senator Lidii Staroń w głosowaniach nad wyborem nowego Rzecznika Praw Obywatelskich.** Stanowisko jest oparte na następujących przesłankach:

- Art. 2 ustawy z dnia 16 lipca 1987 roku o Rzeczniku Praw Obywatelskich stanowi wprost, że powinien on „wyróżniać się wiedzą prawniczą”. Prof. Marcin Wiącek jest **znakomicie przygotowanym do tego stanowiska prawnikiem** naukowcem specjalistą w zakresie prawa konstytucyjnego i praw człowieka, współautorem podręcznika o prawach człowieka, z którego uczą się studenci w całej Polsce. Kieruje Zakładem Praw Człowieka na jednej z najlepszych polskich uczelni – Uniwersytecie Warszawskim, jest również autorem dziesiątek artykułów naukowych dotyczących praw, które przysługują każdemu i każdej z nas oraz sposobów, w jaki możemy ich dochodzić w praktyce. Jest wykładowcą cenionym przez studentów za profesjonalizm, przygotowanie merytoryczne oraz uprzejmość. Senator Lidia Staroń z kolei ma wykształcenie techniczne, nie posiada przygotowania prawniczego – jej wybór na stanowisko Rzecznika byłby precedensem, zaś w czasie przesłuchania przed Komisją pani senator nie udowodniła, że posiada wyróżniającą wiedzę prawniczą mimo braku formalnego wykształcenia.
- Prof. Marcin Wiącek **ma wieloletnie doświadczenie w pracy w strukturach władzy sądowniczej** – przez cztery lata, za prezesury Marka Safjana i Jerzego Stępnia, a więc za czasów świetności tej instytucji pracował w Trybunale Konstytucyjnym. Od czternastu lat zajmuje odpowiedzialne stanowiska w Naczelnym Sądzie Administracyjnym. Wie więc wiele o tym, jak działają duże instytucje publiczne oraz jak skutecznie dochodzić praw obywatelskich. Warto pamiętać, że to sądy administracyjne w ostatnich latach są jednym z ostatnich bastionów niezależności sądownictwa i ochrony praw obywatelskich. Takie przygotowanie pozwala uznać, że prof. Marcin Wiącek daje rękojmię, że w swoich działaniach będzie niezależny,

niezawisły i apolityczny, zgodnie z wymogami art. 209 ust. 3 i art. 210 Konstytucji RP. Senator Lidia Staroń z kolei od 15 lat jest parlamentarzystką związaną z różnymi środowiskami partyjnymi, przez 10 lat była członkinią partii politycznej i nie daje takiej rękojmi.

- **Prof. Marcin Wiącek jest człowiekiem umiarkowanym, a jednocześnie wrażliwym społecznie** – jako pracownik instytucji publicznej stronił od zdecydowanych politycznych ocen, dzięki czemu każdy będzie w nim mógł znaleźć wiarygodnego obrońcę swoich praw. Wypowiadał się jednak krytycznie na komisji sejmowej przeciwko nowelizacjom ustaw sądowych zmierzających w kierunku uzależnienia sądownictwa administracyjnego od władzy wykonawczej. Ten przymiot sprawia, że prof. Wiącek będzie mógł być traktowany jako Rzecznik działający ponad podziałami partyjnymi i politycznymi – każdy i każda szukająca jego wsparcia, niezależnie od poglądów politycznych i tożsamości religijnej, kulturowej, narodowej czy seksualnej będzie mógł widzieć w nim rzecznika swoich praw. Taką też koncepcję pełnienia tego urzędu, opartą na konstytucyjnych zasadach poszanowania godności każdego człowieka i równości wobec prawa zaprezentował prof. Wiącek. W szczególności Koło Parlamentarne docenia jego krytyczną ocenę funkcjonowania Krajowego Ośrodka Zapobiegania Zachowaniom Dysocjacyjnym w Gostyninie i kontynuację działań obecnego RPO i jego zastępczyni w tym zakresie a także w zakresie realizacji zadań z zakresu Krajowego Mechanizmu Prewencji Tortur, a także wyrażoną troskę o prawa osób zatrzymanych i tymczasowo aresztowanych oraz osób w kryzysie bezdomności jak również konieczność przestrzegania łamanej ostatnio przez rządzących wolności zgromadzeń. Cieszą również deklaracje prof. Wiącka dotyczące konieczności pełniejszej realizacji przez Polskę międzynarodowych zobowiązań z zakresu praw proceduralnych społeczeństwa w zakresie ochrony środowiska, czyli np. wynikającego z konwencji Aarhus prawa do zaskarżenia prawa urzędzenia lasu czy planów łowieckich, które to prawa nie są realizowane w naszym ustawodawstwie oraz prawa do czystego powietrza.

Wybór profesora Wiącka głosami bardzo różnych środowisk politycznych od prawicy po lewicę byłby pierwszym od dawna dowodem na to, że umiemy współpracować ponad podziałami dla dobra Polski i jej obywateli i obywaterek. Koło Parlamentarne Polska 2050 pragnie wziąć aktywnie udział w tej współpracy.